

Sakslase õppeaasta EESTI KOOLIS

Constanze Merkert vuristab juhtuhoos oma emakeelt, saksa keelt, ülikiiresti. Sama teeb ta ka eesti keelega – vabandab küll grammatika pärast ette ja taha, aga räägib rutakalt, kohati saarlase “õ”-ga ja kohati mandrieestlase keerulise “ö” täiesti õige kõlaga. Neiu on olnud tänavu vahetusõpilaseks Rakvere gümnaasiumi XI klassis.

Katrin Kuljus

katrin.kuljus@virumaateataja.ee

Kõik sai alguse sellest, et Constanze otsustas osaleda YFU vahetusõpilase programmis ning tema esimene eelistus oli Rootsi, see imeilus kuningriik muinasjutuliste talvedega. Teine eelistus oli Eesti – ka siin on korralikku talve ning pealegi oli ta oma kodu Dresdeni lähedal Radebergis aasta otsa jaganud eesti vahetusõpilasega.

“Algul olin natuke pettunud, aga siis mõtlesin, et Eestis on ju Silvia ja pealegi, Rootsis olen käinud neli korda, Eestis ainult ühe,” jutustab sakslanna.

Kuigi vahetusõpilane Silvia oli talle kirjutanud tähtsamad eestikeelsed väljendid paberile ning YFU korraldas samuti algkursuse, ei olnud Constanze algus siin Eestis sugugi lihtne.

“Pere oskas rääkida üksnes eesti keelt. Väga raske oli, kui mina proovisin eesti keelt nendega harjutada, aga nemad eriti ei tahtnud rääkida. Külaskas oli ainult seitse maja ja ka seal ei olnud suurt valikut suhtlemiseks. Kui tahtsin pärast kooli midagi teha, siis oli see raske, sest koju ei olnud millegagi sõita – sõitis ainult pereisa,” räägib Constanze. “See pere oli väga-väga-väga kena, lihtsalt rääkimine oli väga raske ja nemad olid teistmoodi harjunud,” lisab neiu, kes pärast kolme ja poolt kuud üritamist sai teise perre, sedakorda Kadriinas.

Uues peres olid olud teised: mitu last ja lapselapsed ning alati juhtus midagi ja alati oli kellegagi rääkida. Pealegi on Kadriin nii Rakvere kui Tallinnaga hea liitlusühendus.

Eesti koolitunnis ei saanud Constanze esiotsa midagi aru ja näiteks eestikeelne bioloogia jäi lõpuni arusaamatuks, pinguta palju tahad, näiteks bioloogias. Ja et

mitte niisama passida, siis tassis ta kaasa emakeelseid raamatuid. “Ma arvan, et olen Eestis tundides lugenud sama palju raamatuid kui varem elus kokku,” arvab Constanze, kellele ema on virmade viisi raamatuid saatnud. Ja need raamatud teeb tüdruku jaoks eriliseks see, et ta ema on ise kõik varem läbi lugenud – see on omamoodi side ema-tütre vahel.

Mis puutub meie koolistüsteemi, siis on see sakslanna meelest kõvasti teistmoodi. “Eestlased on väga kinnised, nad räägivad vähe. See on raske. Kui tuled uude klassi, sa ei räägi eesti keelt ja keegi ei ütle ka, kas teed midagi õigesti või valesti. Võib-olla, et kui inimesed on kinnised, siis peabki olema palju teooriat ja vähe praktikat,” arutleb ta.

Et oma eesti keelega paremini hakkama saada, läks ta ise õpetaja Krista Tindi juurde ning palus, kas saaks midagi veel teha, et paremini õppida. Ja õpetaja aitas – pani tüdruku lihtsalt jutustama ja julgustas. “Ta on nii tore õpetaja,” kiidab Constanze ja ei ole kitsi kiidusõnadega ka Maie Põdramaa suhtes, kes teda sageli oma saksa keele tundidesse kutsus.

Nendest rääkides võtab Constanze helidult oma koolikotist välja portsu pabeleid, kuhu nooremate klasside õpilased on talle mälestuseks kirjutanud-joonistanud. “See on nii nunnu!” õhkab ta.

Eestisse tuli Constanze siis, kui meil kehtis veel Eesti kroon – sellega harjus ta ruttu, hoopis Eestis eurodega maksmine vajas harjumist, vaatamata sellele, et enamiku oma elust on ta just selles rahas arvelanud. Aga praegu kannab ta 20sen-

dist koos Rootsi, Šveitsi ja Taani müntide ning ema sõrmusega oma käevõru küljes.

“Olen õnnelik, et olin siin, kui olid veel kroonid. Eestil oli 2 krooni, väärtusega kolmteist eurosent – seda on nii vähe, aga see oli paberil!” imestab tüdruk. Ta jättis kroonikupüüre endale ka mälestuseks.

Kui jutt eestlaste veidrusele läheb, ei jõua sakslanna ära imestada, kui palju siinsed inimesed iga päev telerit vaatavad. “Näiteks minu pere emal mängis telekas isegi siis, kui ta luges midagi,” nimetab ta ühe asja, mis on talle mõistetamatu.

Eestis on ta aga vaimustatud kasutatud riiete poodidest. “Leidsin Rakveres väga lahedaid secondhand’e. Teised õpilased mõtlevad siin küll, et “ah, secondhand’i asjad”, aga mina olen nii palju riideid kokku ostnud ning kaks pakki juba kojugi saatnud! Ma oskan ömmelda ja teen neid riideid hea meelega ümber,” räägib Constanze, kes õmblusmasina otsinguil jõudis

lõpuks linna noortekeskusesse, kus tal seda kasutada lubati.

Eesti talv suutis sakslannat siiski üllatada. “Teadsin, et talv on külm ja pikk, aga et ta on nii pime! Kui Saksamaal lumi tuleb, siis pilved lähevad varsti ära ja päike paistab, kuid siin oli iga päev pilves. Ja et oli nii pime, siis keha mõtles, et on öö ja vaja on magada. Ja nii ma

jäin mitu korda tunnis lihtsalt magama! Istusin, proovisin kuulata, ei saanud alati aru, mis räägiti, ja lihtsalt nii juhtus, et tukastasin. Mõni õpetaja oli vahel ka kuri – ma vabandasin ja ütlesin, et vabandust! Mul lihtsalt juhtub!” jutustab ta talvistest kogemustest. “Ütlesin: lumi, sula juba ära, ma tahan, et kuskil oleks roheline!”

Kolmapäeval lendas Constanze tagasi koju. “Loodan, et kui olen Saksamaal tagasi ja suhtlen vanade sõpradega, siis ei unusta ma uusi sõpru. Aga arvan, et nii ei ole - Facebook connected!”

“Et oli nii pime, siis keha mõtles, et on öö ja vaja on magada. Ja nii ma jäin mitu korda tunnis lihtsalt magama!”

Constanze Merkert

Magda Klaos, klassiõde Rakvere gümnaasiumi XI klassist

Constanze on hästi energiline ja lõbus ja minu meelest on see väga lahe, et ta meie klassis oli. Alguses oli tal muidugi raske, sest ta ei osanud keelt, aga pärast oli juba enam-vähem, sai kenasti hakkama.

Käisime temaga pärast kooli poodides ja talvel suusatamas. Mulle endale oli see ka hea kogemus oma saksa keelt harjutada. Constanze kutsus ka Saksamaale külla ja kunagi tahaks minna küll!

EESTI SÕBRAD ARVAVAD:

Silvia Juhansoo, sõber, elanud vahetusõpilaseks Constanze juures

Algul on naljakas minna võõrasse perre ja öelda “ema” inimesele, kes ei ole su ema. Aga poole aasta pärast on see loomulik – kuidas siis teisiti ikka kutsuda. Constanze on hästi jutukas ja rõõmsameelne, hea “öde”, kellega ühes toas elada. Eestis sattus ta algul linnast üsna äraltõlgitud paika ja tal oli raske, aga kui pere vahetus, läks minu meelest paremini.

Mina ise tahtsin kõigepealt minna vahetusõpilaseks Lõuna-Ameerikasse, aga sinna ema ei lubanud. Et õpin Tallinna saksa gümnaasiumis, siis otsustasin eelmisel õppeaastal minna Saksamaale, et saaks ka hindeid üle kanda. Seda siiski ei saanud, sest meie ainekavad on väga erinevad. Aga kasu oli sellest aastast küll – kui läksin taas Eestis kooli, siis olid paljud teemad tuttavad ja mitmed raamatud loetud. Paljude Saksamaalt saadud sõpradega suhtlen siiani, käime üksteisel külas.

Mujal elanu muutub patriootlikumaks

YFU Eesti MTÜ tegevdirektor **Oliver Kontram** ütleb, et aina rohkem on hakatud hindama välismaalt hangitavate kogemusi ja tutvusi ning noored näevad, et eestlased ei ole maailma naba, vaid osa suurest maailmast. “Eestis ongi palju head, ja uskuge või mitte, aga välismaal käinud noored muutuvad palju patriootlikumaks ning oskavad rohkem hinnata, mida Eestil pakkuda on,” teab ta.

YFU rahvusvaheline õpilasevahetus sai alguse 1951. a, Eesti liitus 1992. Millised on populaarsemad kohad, kuhu soovitakse minna?

Kõige enam minnakse Euroopasse, rohkem Saksamaale. Kaugematest maadest muidugi Ameerika ühendriikidesse, mille popkultuur mõjutab teismelisi üle maailma. Kuigi maailmas minnakse sinna massiliselt, on Eestis huvi siiski leigem.

Üks YFU ülesannetest ongi tutvustada noortele teisi keeli ja kultuure, sest USA, Suurbritannia, Austraalia ja muude maade ingliskeelset kultuuri ja teavet nende riikide kohta tuleb meedia kaudu niigi.

Eestlased on hakanud enam väärtustama vene keele oskust ning kipuvad ka ida poole või eksootilistesse riikidesse, mille kohta midagi ei tea.

Millegipärast on huvi Aasia vastu ikka veel leige, kuigi maailm pöörduv aina rohkem India, Hiina, Korea ja Jaapani poole. Vahetusõpilaste Aasia-huvi on viis korda väiksem kui näiteks Ladina-Ameerika vastu, mis paelub oma elustiili, päikese, sõbralikkuse ja hispaania keelega.

Millistest maadest soovitakse meile enamasti tulla?

YFU organisatsioone leiab enam kui 60 riigist ning noored ise valivad maa, kuhu nad soovivad minna vahetusõpilaseks. Seega eksisteerib nõudlus ja pakkumise teooria. Meie rõhuasetus on loodusel, muusikal, kunstil, innovatsioonil, spordil jms lisaväärtustel. Oleme olnud edukad ning võrreldes 15 teise Ida-Euroopa riigiga saame Eestisse rohkem õpilasi, umbes üle 30 noore, kes veedavad siin aasta, elades tavalistes Eesti peredes alates Kadriinast ning lõpetades Tallinnaga. Vale on arvata, et pere peab elama Tallinnas või Viimsis ning kodus peab olema tehtud euroremont – need on pseudoprobleemid. Meile tuleb enamik õpilasi Euroopast, eriti Saksamaalt, aga tihtipeale tuleb Eestisse noori ka sellistest kaugematest maadest nagu Tšiili, Brasiilia, Austraalia, Lõuna-Aafrika vabariik, Jaapan, Tai, Kanada.

Eestlast peetakse reeglina loomupoolest kinniseks. Kuidas võõras-tega hakkama saadakse?

Eestlaste maine on väga hea, samuti vahetusaasta õnnestumise tõenäosus. Siiski on ka meil veel palju õppida, mis puudub viisakust, eneseväljendusoskust, pereväärtusi ja traditsioone, religiooni. Siinkohal ongi YFU roll õpilasi valgustada ja neid ette valmistada kultuurierinevustega hakkama saamiseks, aga ka õpetada iseseisvat probleemide lahendamist. Meil on sisukas programm, kus kõik osalised valmistatakse ette.

Mis puudutab meie perekondi ja küllaliskust, siis saame suurepäraselt hakkama, aga meil on võrreldes maailmaga vähem peretraditsioone, vähem koostegemisi, vähem suhtlemist. Oleme välismaalaste suhtes väga sõbralikud ja isegi alandlikud. Tihtipeale isegi kannatame isekesis, mitte ei proovi probleeme diskussiooni või mõistmise kaudu lahendada.

Vahetusaasta jooksul õpitakse paremini tundma iseennast, oma andeid, oma soove, uut kultuuri ja selgeks veel üks keel. Taevase kingitusena saab noor endale veel ühe perekonna, kes kohtleb teda kui oma last ning kellega kasvatakse kokku. (VT)

Constanze ütles, et aasta Eestis andis palju häid kogemusi, vaatamata sellele, et talv oli pikk ja pime ning eestlased väheste jutuga.